

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418202902
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4418202902.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: C. A., nar. XX.XX.XXXX, a Z. A., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, deti rodičov: N. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. M. XXX/XX, XXX XXŠtúrovo, zastúpená JUDr. Petrou Hromádkovou, advokátkou so sídlom Széchenyiho 6, 943 01 Štúrovo, a Z. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, XXX XX M., zastúpený JUDr. Gergelyom Pšenákom, advokátom so sídlom M. R. Štefánika 30, 940 02 Nové Zámky, o návrhu matky na zmenu úpravy styku, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 16P/53/2018-252 zo dňa 30.09.2019 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného a vo výroku IV. o trovách konania **p o t v r d z u j e .**
Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky (súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom č. k. 16P/53/2018-252 zo dňa 30.09.2019 oprávnil otca stýkať sa s maloletými deťmi každý týždeň v pondelok a piatok od 16.00 hod. do 17.30 hod. a každý páry víkend v sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky po dobu troch mesiacov a po uvedenom čase v tých istých termínoch bez prítomnosti matky, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 12P/1/2018-66 zo dňa 16.04.2018. Otec si maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku deti odovzdá v mieste bydliska matky, pričom matka je povinná maloleté deti na styk riadne pripraviť. Súčasne súd týmto rozhodnutím zamietol návrh otca na zníženie výživného a nariadil rodičom a maloletým deťom výchovné opatrenie - podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré bude realizované Občianskym združením TENENET, Lichnerova 41, Senec, v trvaní 3 mesiacov od vykonateľnosti rozhodnutia súdu. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil s odkazom na čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 5, § 25 ods. 1, 2, § 37 ods. 2 písm. d), § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že matka maloletých detí sa návrhom domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletých deťmi tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi každý páry týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 18.00 hod. v prítomnosti matky. Návrh odôvodnila tým, že otec svoje právo stretávať sa s maloletými deťmi využíval minimálne, aj keď sa rodičia dohodli, otec väčšinou svoj sľub nesplnil. Maloletá C. má strach zo svojho otca, ktorého správanie od júla 2017 sa výrazne zmenilo a vykazuje známky agresívneho správania. Správanie otca sa výrazne zmenilo od júla minulého roka a podľa dostupných informácií, otec užíva i návykové látky, malo by sa jednať o marihuanu a nadmerne požíva i alkoholické nápoje. Maloletá C. navštevuje psychologičku, ktorá sa vyjadrila, že sa otca bojí a nechce tráviť čas s otcom. Otec s návrhom matky nesúhlasil, trval na tom, aby sa styk realizoval v zmysle rozhodnutia Okresného

súdu Nové Zámky č. k. 12P/1/2018-66 zo dňa 16.04.2018. Vzhľadom na zmenu pomerov na jeho strane sa domáhal zníženia výživného. Poukázal len na to, že majetkové pomery na strane otca sa zmenili a otec nemá možnosť prispievať na výživu maloletých detí súdom určenou sumou, pretože jeho príjem mesačne max. predstavuje sumu 300 eur a výdavky sú v sume 480 eur. Navrhol výživné znížiť tak, že na každé dieťa bude prispievať sumou 50 eur mesačne.

2. Vykonaným dokazovaním dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh matky na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi je dôvodný, i napriek tomu, že návrh na zmenu styku bol doručený súdu krátko po uplynutí jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, ktorého súčasťou bola i dohoda týkajúca sa styku otca s maloletými deťmi. Súd mal preukázané, že styk je problematický. Výraznejšie problémy sú vo vzťahu k maloletej C., ktorá odmietala a odmieta styk s otcom. Konštatoval, že otec maloletých detí nepostupuje tak, aby bol zabezpečený ich najlepší záujem, pretože si styk vynucuje za každých okolností bez ohľadu na postoj maloletej C., čoho dôkazom sú incidenty, ku ktorým dochádzalo medzi rodičmi tak, ako to vyplýva z predložených čestných prehlásení. Uvedené skutočnosti potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi i svedkyňa, matka navrhovateľky N. S.. Poznamenal, že uvedené situácie majú negatívny vplyv na maloleté deti. Výrazne sa to prejavuje v správaní maloletej C., ktorá neustále deklaruje odmietavý postoj voči otcovi. Nie je postačujúce len tvrdiť, že otec má záujem sa s maloletými deťmi stykať, ale je potrebné vytvárať i vhodné podmienky. V čase rozhodovania mal súd prvej inštancie preukázané, že takáto situácia v rodine vytvorená nie je, a preto bolo potrebné styk upraviť, t. j. zmeniť. Cieľom výchovného poradenstva je zlepšenie schopnosti navzájom komunikovať, s cieľom naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča vo výchove a obnoviť narušené vzťahy medzi otcom a maloletou C.. Nariadil výchovné opatrenie i vo vzťahu k maloletej Eszter, aby nedochádzalo k rozdielom medzi deťmi.

3. Súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol. Otec k návrhu na zníženie výživného nepredložil žiadne listinné dôkazy, len jednou vetou poukázal na to, že jeho príjem predstavuje v súčasnosti sumu max. 300 eur a výdavky sú značne vyššie, v sume 480 eur. Otec vo svojej výpovedi zdôraznil, že si nehľadal nové zamestnanie, i napriek nízkemu príjmu a zárobkovým možnostiam, pretože je spokojný, že aspoň takéto zamestnanie má. Vychádzal zo záverov a preukázaných dôkazov v konaní pod sp. zn. 16Pc/14/2018 a vzhľadom na zistenú situáciu uvedenú v odôvodnení rozsudku mal za to, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný. Je nepochybné, že výdavky na maloleté deti sa vzhľadom na ich vek neustále zvyšujú a budú zvyšovať s tým, že matka poberá materskú dávku vo výške 274,43 eura. Okrem toho, príjem navrhovateľky pozostáva z výživného na dve maloleté deti spolu vo výške 190 eur. Z uvedeného príjmu navrhovateľka uhrádza nevyhnutné výdavky: nájomné 280 eur, tv a internet 25 eur. Po zaplatení sumy 305 eur jej zostane suma 162 eur (467 - 305). Z uvedenej sumy navrhovateľka uhrádza ďalšie výdavky na telefón 20 eur, potraviny 50 eur, drogéria a hygienické potreby 30 eur s tým, že podľa udania navrhovateľky po zaplatení všetkých výdavkov jej zostane suma 62 eur. Sám otec uviedol, že jeho príjem je max. vo výške 300 eur, k čomu súd opakovaním zdôrazňuje, že minimálna mzda za rok 2018 predstavovala sumu 480 eur a za rok 2019 sumu 520 eur. Ak z uvedenej sumy otec zaplatí výživné vo výške 190 eur a náklady na bývanie 100 eur, pretože býva v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorá by rovnako mala prispievať na bývanie, zostane mu suma 230 eur, ktorá je vyššia ako je životné minimum v zmysle opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 183/2019 Z. z. Otec nepoprel, že bol na dovolenke na Rhodose a v Turecku, čo si matka s maloletými deťmi vzhľadom na jej finančnú situáciu dovoliť nemôže, a preto je povinnosťou otca prispievať na ich výživu tak, aby boli pokryté ich základné a nevyhnutné potreby.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Proti tomuto rozsudku vo výroku o znížení vyživovacej povinnosti podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa žiadajúc výrok zrušiť a jeho návrhu vyhovieť. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne skutkové zistenia. Mal za to, že z vykonaného dokazovania je evidentné, že majetkové pomery na strane otca sa zmenili a nemá možnosť prispievať na výživu maloletých detí súdom určenou sumou. Otec neuprednostňuje svoje záväzky pred vyživovacou povinnosťou, avšak príjmy otca sú tak nízke, že sa dostáva do role dlžníka a povinného z exekúcie po podaní návrhu na výkon exekúcie matkou. Často si musí požičiavať finančné prostriedky od rodinných príslušníkov a zamestnávateľa, čo otec preukázal listinnými dôkazmi.

6. K podanému odvolaniu otca doručila súdu vyjadrenie matka maloletých detí navrhujúc napadnutý výrok rozsudku potvrdiť ako vecne správny. Nesúhlasila s podaným odvolaním. Je nepochybné, že otec účelovo zastiera svoje príjmy. Vedie nadštandardný spôsob života. Okrem zahraničných dovolení si kúpil minulý rok automobil, aj keď oficiálnym majiteľom je jeho priateľka, no kúpu financoval otec maloletých detí. Ten má okrem zamestnania príjem prameniaci z rekonštrukcie bytov. V lete 2019 zarobil za rekonštrukciu horného poschodia rodinného domu 3.400 eur za mesiac. Matka maloletých detí v čase rozhodovania súdu deklarovala príjem 467 eur, ktorý sa však zníži, pretože maloletá Eszter dosiahla dva roky, čím sa znižuje prídavok na ňu na sumu 80 eur. Výdavky na maloleté deti sú vysoké, maloletá C. je žiačkou základnej školy a maloletá Eszter stále nosí plienky a potrebuje umelé mlieko. Otec má schopnosti a možnosti na riadne plnenie svojej zákonnej vyživovacej povinnosti. Navyše otec je vyučený automechanik a môže zmeniť prácu, ktorá je pre neho finančne výhodnejšia.

7. K podanému odvolaniu sa vyjadril i kolízny opatrovník, ktorý zastal názor, že súd prvej inštancie dostatočne prehodnotil zárobkové pomery rodičov, ich majetkové pomery, schopnosti a možnosti, ako aj odôvodnené potreby maloletých detí. Pridržal sa svojich doterajších vyjadrení a navrhol rozsudok v plnom rozsahu potvrdiť. Pri vyjadrení matky sa kolízny opatrovník opätovne pridržal svojho písomného stanoviska k odvolaniu.

8. Matka v plnej miere súhlasila s vyjadrením kolízneho opatrovníka a stotožnila sa s jeho názormi a tvrdeniami.

9. Otec doručil súdu svoje vyjadrenie k vyjadreniu kolízneho opatrovníka i matky. Súd neskúmal riadne zárobkové pomery otca, jeho schopnosti a možnosti. Vyjadrenia matky považuje za účelové a zmätočné, nepodložené dôkazmi. Jej vyjadrenia sú nedôveryhodné. Otec si motorové vozidlo nekúpil a nie je mu ani zrejmé, odkiaľ matka čerpá dezinformácie o zárobkoch otca. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že jeho pomery sa zmenili a nemá možnosť prispievať na výživu maloletých detí.

10. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1 CSP) a po prejednaní veci neviazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP) dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu je vecne správny. Preto tento rozsudok vo výroku o znížení vyživovacej povinnosti otca podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj s jeho odôvodnením, pretože súd urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ním citovanými ustanoveniami Zákona o rodine a Civilného mimosporového poriadku.

11. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom rozsahu správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí. Súd prvej inštancie sa podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne zaoberal opodstatnenosťou návrhu otca na zníženie výživného z hľadiska príslušných ustanovení Zákona o rodine a zistený skutkový stav správne posúdil po právnej stránke. Odvolací súd sa preto obmedzuje len na konštatovanie správnosti napadnutého výroku rozsudku, a na dôvažok dodáva nasledovné:

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 62 ods. 45 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetné konanie sa začalo na základe podaného návrhu matky na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi z dôvodu, že maloletá C. má strach zo svojho otca, odmieta sa s ním stretávať, pretože bola svedkom fyzického násillia otca voči jej matke. Počas prebiehajúceho konania doručil súdu otec návrh na zníženie jeho vyživovacej povinnosti na maloleté deti z dôvodu zmeny jeho majetkových pomerov. Žiadal, aby na maloleté deti platil výživné len v sume 50 eur na každé maloleté dieťa. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol tak, že styk otca s maloletými deťmi upravil na každý týždeň v pondelok a piatok od 16.00 hod. do 17.30 hod. a každý párný víkend v sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky po dobu troch mesiacov a po uvedenom čase v tých istých termínoch bez prítomnosti matky, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 12P/1/2018-66 zo dňa 16.04.2018. Otec si maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku deti odovzdá v mieste bydliska matky, pričom matka je povinná maloleté deti na styk riadne pripraviť. Súčasne súd zamietol návrh otca na zníženie výživného a nariadil rodičom a maloletým deťom výchovné opatrenie - podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré bude realizované Občianskym združením TENENET, Lichnerova 41, Senec, v trvaní 3 mesiacov od vykonateľnosti rozhodnutia súdu. Proti tomuto rozhodnutiu súdu vo výroku o zamietnutí zníženia vyživovacej povinnosti podal odvolanie otec maloletých detí.

19. Súd prvej inštancie správne vychádzal zo zásady, že stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči maloletým deťom nie je nemenné. Pri svojom rozhodovaní v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine, citovanom aj v prvoinštančnom rozsudku, súd zisťoval okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzoval, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, zmenu zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u maloletých detí začatie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa v nadväznosti na zmenu pomerov na strane niektorého z účastníkov konania posudzujú odôvodnené potreby oprávnených ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov povinných poskytovať výživu svojim deťom s tým, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Subjektívne, resp. objektívne okolnosti na strane povinného alebo na strane oprávneného, môžu byť spôsobené vývojom životných nákladov.

20. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby, t. j. nielen fyzické potreby ale aj potreby duševné. Vo všeobecnosti možno za opodstatnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať nielen náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak

sú reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka.

21. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej schopnosti a rozumieme nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Z tohto hľadiska sa schopnosti skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného.

22. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného. Záujem zákonodarcu na tom, aby v rámci majetkových vzťahov odvodených od príslušných osobných rodinnoprávnych vzťahov boli uspokojené potreby subjektov týchto vzťahov, siaha až do tej miery, že umožňuje hodnotiť nielen jeho životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. Za vzdanie sa majetkového prospechu sa spravidla považuje odmietnutie dedičstva, výhry, daru. Vzniká otázka, ako posudzovať nielen negatívne konanie, ale aj nevykonanie pozitívneho konania, napríklad neuplatňovanie si reštitučného nároku alebo iných zákonných nárokov. Aj v takomto prípade je naplnený znak potenciality spočívajúci v požiadavke, aby povinný vykonal to, čo je v jeho schopnostiach a možnostiach, aby v rámci inštitútu výživného boli uspokojené odôvodnené potreby oprávneného.

23. Relevanciu v zmysle následkov potenciality možno jednotlivým prípadom priznať len za podmienky, ak k takému konaniu nedošlo zo špekulatívneho, ale závažného dôvodu. Závažným dôvodom môže byť zdravotný stav, potreba miesta výkonu povolania bližšie k bydlisku rodiny, organizačné zmeny, potreba vykonávania starostlivosti o člena rodiny. Následkom princípu potenciality (ak sa nepreukáže ospravedlniteľný dôvod) je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potenciálneho príjmu, t.j. príjmu pred zmenou zamestnania, príjmu, aký by dosahoval vo vyššie ohodnotenej pozícii, z príjmu, ktorý dosahoval pred rozviazaním pracovného pomeru, resp. z majetkových pomerov, ako by obsahovali predmetné majetkové podstaty v prípade vzdania sa majetkového prospechu. Ďalšie prvky potenciality nachádzame pri úprave vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (sčasti aj pri vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými). Ide o posudzovanie výdavkov rodiča, keď súd pri výdavkoch, ktoré vo vzťahu k prioritnej vyživovacej povinnosti rodičov nemožno považovať za nevyhnutné, vychádza z pomerov rodiča, akoby k takýmto výdavkom vôbec nebolo došlo. Rovnaký záver vyplýva z tohto ustanovenia u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, vo vzťahu k výdavkom súvisiacim s touto činnosťou.

24. Odvolací súd sa plne stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že pre určenie výšky výživného k maloletým deťom sú rozhodné reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnou skúsenosťou a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho rázu, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných uvažovaným vlastnostiam rodičov (R 5/1969). V predmetnom konaní sa otec domáhal zníženia vyživovacej povinnosti z dôvodu zníženia jeho mesačných príjmov. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie vzhliadol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti na maloleté deti za nedôvodný. Otec maloletých detí v konaní sp. zn. 16Pc/14/2018 ako i v predmetnom konaní deklaroval, že svoje mesačné príjmy vo výške 300 eur mesačne. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že je zamestnaný len na polovičný úväzok, kde dosahuje priemerný mesačný príjem len okolo 202 eur brutto, za obdobie od mája 2018 do januára 2019 mu bola mesačne vyplatená mzda len vo výške 177 eur. Svoje príjmy však vyčíslil na sumu 480 eur mesačne. Súd prvej inštancie pri posudzovaní majetkových pomerov na strane otca maloletých detí správne vychádzal z výšky mesačnej minimálnej mzdy (v roku 2019 suma 520 eur), keďže otcovi maloletých detí nič nebráni, aby sa zamestnal na celý pracovný úväzok a dosahoval tak prinajhoršom minimálnu mzdu, z ktorej by bol schopný pokryť svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom. Ani sám otec maloletých detí netvrdil, že nemôže z nejakého dôvodu pracovať na plný úväzok, ale uvádzal, že práca na polovičný úväzok mu vyhovuje. Neexistuje tak objektívny dôvod, prečo sa otec riadne nezamestná, aby sa mohol podieľať na vyživovaní svojich maloletých detí. Prácou na plný úväzok by otec dosahoval zárobok postačujúci

na riadne plnenie jeho vyživovacej povinnosti zabezpečujúcej uspokojenie potrieb maloletých detí. K zníženiu jeho mesačných príjmov tak došlo v dôsledku jeho subjektívneho rozhodnutia nepracovať na plný úväzok, pričom Zákon o rodine situáciu, kedy sa povinný rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, striktnie upravuje v § 75 ods. 1 tak, že súd je povinný prihliadnúť aj takéto dobrovoľné sa vzdanie zamestnania, ktoré nemôže byť dôvodom zníženia vyživovacej povinnosti. Uvedené ustanovenie chráni oprávnené osoby z vyživovacej povinnosti pred účelovým znížením mesačných príjmov povinných osôb s cieľom dosiahnutia zníženia vyživovacej povinnosti. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie dôvodne vychádzal zo zákonom ustanovenej minimálnej mzdy za mesiac, ktorú by otec maloletých detí mohol dosahovať, pričom takáto výška príjmov, spolu s podieľaním sa jeho priateľky na spoločných nákladoch na bývanie, by postačovala na uspokojovanie potrieb maloletých detí v súdom ustanovenej výške, ako aj na životné náklady a výdavky otca. Súčasne odvolací súd dodáva, že na strane maloletých detí ako oprávnených z vyživovacej povinnosti je nepopierateľné, že s pribúdajúcim vekom sa zvyšujú i ich potreby, na ktorých uspokojovaní sa podieľajú obaja rodičia. Matka maloletých detí je naďalej na materskej, resp. rodičovskej dovolenke s maloletou Eszter, preto sú jej príjmy, z ktorých hradí potreby maloletých detí, odkázané na príspevky štátu a vyživovaciu povinnosť otca. V konaní pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané zníženie odôvodnených potrieb maloletých detí, a ani nebolo preukázané zvýšenie príjmov matky, resp. zlepšenie jej majetkových pomerov. Pre zníženie vyživovacej povinnosti otca tak neexistujú žiadne relevantné dôvody.

25. Pokiaľ si otec maloletých detí zvolil možnosť práce len na polovičný úväzok, v takomto prípade je odôvodnené, aby si zabezpečil okrem tejto práce aj ďalšie príjmy vo výške, ktorá mu umožní plniť svoju vyživovaciu povinnosť v stanovenom rozsahu. Na úhrade potrieb maloletých detí je ich otec povinný sa podieľať v rovnakom rozsahu ako ich matka, ktorá navyše zabezpečuje aj osobnú starostlivosť a výchovu maloletých detí. Otec maloletých detí si musí byť vedomý zodpovednosti voči záväzkom, ktoré vytvoril svojim konaním, a pokiaľ mu jeho znížené príjmy nepostačujú na úhradu týchto záväzkov, má povinnosť i možnosť svoje mesačné príjmy zvýšiť zabezpečením ďalších príjmov navyše. V žiadnom prípade však nemôže byť na ujmu maloletých detí stanovené nižšie výživné len z dôvodu, že otcovi viac vyhovuje pracovať 4 hodiny denne. Takýmto rozhodnutím by došlo k zníženiu životnej úrovne maloletých detí, na čo v súčasnosti nie sú dané opodstatnené dôvody.

26. Je zrejmé, že na strane otca sú dané možnosti a schopnosti na to, aby si zabezpečil dostatočné príjmy pre svoju výživu ako aj výživu svojich maloletých detí, u ktorých ide o prioritnú povinnosť. Obaja rodičia sa majú vyvinúť maximálne úsilie nájsť si vhodné zamestnanie, aby si mohli vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom riadne plniť. Námietky otca uvedené v odvolaní odvolací súd nepovažoval za právne významné v tom smere, aby jeho odvolaniu vyhovel. Odvolací súd teda stotožňujúc sa s právnymi a skutkovými závermi súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnosti odkazuje, napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

27. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).